

הרב קוק – חלק ו'

במאות השנים האחרונות חלו שינויים עצומים בעם ישראל ובאנושות כולה. החלו לנשב רוחות חדשות של כפירה, אתיאזם, מטריאליזם והרבה שיטות והלכי רוח שסותרים את רוח ישראל.

במקומות רבים הרב מתייחס לתופעות הכפירה. הרב לא נבהל מהתופעה ומבאר שהכפירה נועדה כדי לזכך את המושגים של האמונה, להביא אותנו להעמקת המושגים ולבירור רחב ועמוק יותר של התורה והאמונה.

כתב הרב קוק (אגרות, א', מד):

"העז הגדול הפנימי שלנו, לכשיתעורר ויתברר, לא יירא כלל משום כפירה והתיאשות". ..אילו כתבתי "ספר" הייתי בודאי נכנס בעמקי התוכן של המח, להציע המערכה איך אין אנו יכולים להיות מתיראים מכל גדודי הפולמוס של הכפירה, ולא שאין לנו מה להתירא כ"א עלינו לשמוח במה שהננו מוכנים להראות שהנטיות הללו עצמן, הנראות כמזיקות וסותרות את היסוד הכללי של כל אמונה ודת, אינן כ"א מקרבות את העולם לבית אלקי יעקב, שהוא מרום ונשא".

כל אותם שיטות של כפירה שנתפשטו בעולם, בסופו של דבר מטרתם היא לקרב את העולם לאמונה עמוקה יותר וגדולה יותר.

"כל הכפירות המושכלות אינן מתייחסות כ"א לאותו הצד הדמיוני, הנמצא מקושר בטבע לרגשי האמונה, והצד הדמיוני הזה מוכרח להיות כלה ואבד, אבל את הדברים הטובים שהוא גורם בעולם צריך שיניח בתחילה מושרש קיים ויפה (לפני שיוסרו סיגים דמיוניים מהאמונה צורך העולם היה שהדמיון יהיה חזק כדי להביא לעולם את הדברים הטובים שבאים ממנו). ומושגים ברורים וחזקים, נקיים מכל דמיון מתעה, לא יוכלו להמצא כ"א ע"פ עמק התכנית של האחדות האלקית הצרופה, שהיא יסוד מקורם של ישראל".

גם לתופעת החוצפה, דהיינו הלכי הרוח המתריסים והמרדניים, יש תפקיד:

בלא החוצפא דעקבא דמשיחא לא היה אפשר לבאר רזי תורה בגילוי גמור, רק ע"י התעבות ההרגשות שע"י החוצפא, יהיה אפשר לקבל הארות שכליות עליונות מאד, וסוף סוף שהכל ישוב לתקון גמור. (אורות התחיה לט)

ובמקום אחר:

"...כח שלילי גדול מתעורר בעקבא דמשיחא, בחוצפה סגיא, ושלילה זאת תבער את כל מה שהוא כהה בהמושגים האלהיים והתלוי בהם בכללות האומה. אע"פ שנורא הדבר לראות שכמה עניני אמת, מדות טובות, ומצות וחקים, הולכים ונשטפים ונעקרים לכאורה, ע"י זרם השלילה, מ"מ סוף סוף הכל יצמח בטהרה וגבורה, בקדושה עליונה, מגרעין האיתן, הטהור והמרומם, שכל שלילה לא תגיע אליו, ואורו יזרח בתור אור חדש על ציון בגדולה מופלאה למעלה מכל ציור, שכחות דלים של נפשות עיפות, עיפות חמרית ורוחנית, של גלות ארוכה ודלדול, יכולים לצייר (אורות התחיה נא).

כמו כן, בדור של עקבתא דמשיחא, יש להסתכל גם על החוטאים והפושעים בעין טובה ולאהוב אותם, משום שמהצד הפנימי שלהם, מצד הסגולה, הם קדושים וטהורים:

"המינים והכופרים על פי רוב אבדו גם את הסגולה הפנימית, ומדה זו נוהגת ברוב הדורות. אבל דור של עקבתא דמשיחא הם יוצאים מכלל זה, שהם כדברי תקוני זוהר "טוב מלגו וביש מלבר"...אע"פ שיש בהם סרחון גדול וחושך רב מאוד, אמר על זה רב יוסף: ייתי ואזכה דאיתיב בטולא דכופיתא דחמרית (יבוא המשיח, ואזכה לשבת בצל הגללים של חמורו) ורב יוסף היה דרכו להביט על הפנימיות.. " (אגרת תקנ"ה)